Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 85. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СВОБОДА, СУБОТА, 5-го ТРАВНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 5, 1984 No. 85. VOL. XCI.

Українські писанки не сходять зі сторінок американської преси

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Місячник „Кетолік Дайджест" за квітень 1984 року прикрасив свою обкладинку кольоровими українськими писанками, а у статті „Все про яйця" є окрема сторінка присвячена українським писанкам під назвою „Найкращі у світі яйця?"

У статті подана історія писанок від передхристиянських часів з легендами на їх тему і традицією, що залишилася до сьогодні. Далі, описаний спосіб розмалювання писанки та знаряддя, що до цього вживають. Сьогодні, пише журнал, українки навчають того мистецтва кожного, що є ним зацікавлений, а закінчується стаття таким ствердженням: „Ви не мусите бути українцем, щоб знати красу і радість народного мистецтва, що проявляється в писанках".

В журналі „Модерна зрілість" за місяці квітень-травень 1984 року, що його видає американське товариство пенсіонерів, поміщено коротке інтерв'ю з Мирославом Кальбою з Лейквуд, Кольорадо, про його мистецтво писання писанок, якого він тепер, сам пенсіонер, навчає. М. Кальба пояснив у інтерв'ю, що писання писанок є у „його крові" і в писанках він бачить свою батьківщину і своїх земляків. Його писанки, як інформує журнал, знаходяться на різних виставках і вони продаються в ЗСА та Европі. До статтейки включена знимка М. Кальби, як він при свічці розписує взір писанки.

Вийшла збірка сонетів О. Тарнавського

Філядельфія. — З друкарні „Київ" у Торонто вийшла нова, чепурно видана книжка, кишенькового формату, у твердій бордовій обгортці, на якій золотими витиснутими літерами виписано „Остап Тарнавський: Сотня сонетів".

Це нова поетична збірка поета-есеїста, який помістив у ній сто вибраних сонетів, написаних в головному в останніх п'яти роках. Хоч тематика сонетів О. Тарнавського різна, часто в її осередку злободенна тема, то всі вони збагачені філософським роздумом з легкою дозою іронії. Книжка сонетів О. Тарнавського вийшла під фірмою Об'єднання Українських Письменників „Слово".

Сонет у творчості О. Тарнавського втішається великою увагою. Вже в першій збірці поезій „Слова і мрії" зустрічаємо зразки канонічного сонета. О. Тарнавський є автором рідкого в літературі вінка сонетів, що вийшов окремою книжечкою ще в 1952 році під назвою „Життя". В доробку поета ще інші видання поезій, а саме збірка поезій „Мости" та книжка поезій і перекладів „Самотнє дерево", що її в синхронічно-хронологічних таблицях літератури в „Енциклопедії українознавства" відзначено як появу року за 1960 рік. О. Тарнавський є теж автором двох книжок есеїв, а саме „Подорож поза відоме" (про модерну поезію), як теж книги „Туга за мітом".

Книжку „Сотня сонетів" О. Тарнавського можна замовляти у Видавництві „Свобода", її ціна 8 долярів.

В Кергонксоні відбулися Загальні збори Відділу УАКРади

Кергонксон, Н. Й. (Р.Б.). — Тут у неділю, 29-го квітня ц.р., в залі української католицької церкви св. Трійці після Служби Божої відбулися Загальні збори місцевого Відділу Української Американської Координаційної Ради з участю 55 зареєстрованих осіб, в тому кілька осіб надіслали уповноваження з уваги на їх виїзд у той час до Бавнд Бруку або на місцевий цвинтар пом'янути своїх рідних.

Збори відкрив голова д-р Олег Волянський і прочитав порядок нарад, який прийнято без змін. До Президії Зборів вибрано мгра Петра Яціва на голову і Галину Хамулу на секретарку.

Стефанія Барановська прочитала протокол з попередніх зборів, який прийнято без змін. Відтак звітували члени Управи. Голова у своєму вичерпному звіті поінформував про пророблену працю Управи. У звітньому часі влаштовано такі імпрези: відзначення Січневих Роковин, Шевченківську Академію, Свято Героїв, Український День та ряд акцій для вшанування пам'яті жертв голоду в Україні у 50-ту річницю, включно із спеціяльною конференцією у стейтовому коледжі в Ню Полц, Н. Й., з участю проф. Джеймса Мейса з Гарварду, який виголосив доповідь про голокост в Україні для студентів і професорів, біля 120 осіб. Зорганізовано поїздки автобусом чи приватними автомобілями на жалібні маніфестації в Бавнд Бруку 15-го травня і до Вашінгтону 2-го жовтня 1983 року. У зв'язку із акцією Американці в Обороні Людських Прав в Україні і законопроєкту ч. 4459, що його підтримали 60 конгресменів у справі створення комісії, оплачуваної державними фондами, для дослідження причин і наслідків голокосту в Україні в 1932-33 роках, Управа вислала листи до президента Роналда Регена і американських законодавців з проханням підтримки цієї справи, а також у справі М. Руденка, Ю. Шухевича й інших політв'язнів, посилюваної русифікації в Україні тощо. Далі звітували протоколярний і кореспонденційний секретарі, скарбник і Контрольна комісія.

В дискусії над звітами порушено багато актуальних справ, а на пропозицію Контрольної комісії збори висловили признання Управі за пророблену працю і уділили їй абсолюторію. До нової Управи увійшли: д-р О. Волянський — голова, проф. Володимир Бакум — заступник, Зеня Ковальська — протоколярний секретар, Данило Слободян — скарбник, Іван Хоманчук — організаційний референт, Володимир Квас і Стефанія Гаврилюк — референти зв'язку, Г. Хамула — імпрезовий референт, д-р Роман Барановський — кореспонденційний референт, Галина Баранник — англомовний кореспонденційний референт, Дарія Хухра і Дмитро Стаєюк — вільні члени.

До Контрольної комісії увійшли: Володимир Ренер — голова, проф. Осип Гулей і Володимир Беріска. До Товариського суду обрано: мгра П. Яціва, Ольгу Салук і Ярославу Ціханську.

Після прочитання тимчасового статуту УАКРади Збори рішили прийняти його як обов'язуючий до часу зміни і змінити дотеперішню назву Об'єднання Українців Кергонксону і околиці на Відділ Української Американської Координаційної Ради в Кергонксоні. Цей внесок прийнято одноголосно.

Деякі побажання і проєкти, що їх висловили дискутанти рішено передати до уваги новій Управі. У висліді дискусії рішено теж посилити акцію приєднування членів і збірки членських вкладок для скріплення рядів членства.

Відбулись перші епархіяльні наради

У четвер, 26-го квітня ц.р., у Пармі, Огайо, відбулася перша зустріч нововисвячених дієцезальних дорадників, якою проводив Єпископ Роберт Москаль. Під час чотирьохгодинної наради обговорено питання засад екуменізму й інших питань, що стосуються католицького віровизнання; обговорено можливости створення кількох нових парафій, та цілий ряд інших справ. Після наради слідувала вечеря. У зв'язку з хворобою відсутній був о. крилошанин Тарас Дурбак. На світлині учасники наради сидять (зліва): о. Іван Стевенський, о. шамбелян Рассел Данильчук, Єпископ Роберт, о. шамбелян Лев Адамяк; стоять (зліва): о. Ричард Семінак, о. шамбелян Михайло Половай, о. Михайло Ревтюк, о. Тома Саюк та о. д-р Іван Тилявський.

Українець очолював семінар інженерів

Ню Орлінс. — Тут відбувся недавно семінар менаджерів Інституту Індістріяльних інженерів, в якому взяло участь 260 вищого ступня менаджерів, з того товариства, що нараховує 46,000 членів.

На предсідника того семінара попросили українця, інж. Евгена Змия, який відомий в українській громаді, як активний член та колишній голова Товариства Українських Інженерів Америки.

У професійному житті інж. Е. Змий є директором індустріяльної інженерії у фірмі Варнер-Ламберт.

Семінар був поділений на 14 сесій з відповідною програмою і фаховими доповідями. Першу сесію відкрив і проводив нею інж. Е. Змий.

Розпочалась нова передвиборча фаза демократів

Вашінгтон. — Політичні спостерігачі і численні кореспонденти, які слідкують за передвиборчою кампанією демократів однозгідно заявили, що у вівторок, 1-го травня ц.р., розпочалась нова фаза у передвиборчій кампанії, яка може позначитись на майбутності сенатора Ґері Гарта з Кольорадо, одного із трьох кандидатів на президента від Демократичної партії.

Для Г. Гарта це, як кажуть спостерігачі жартома, немовби весняна „офензива", яку він мусить виграти, якщо хоче залишитись далі на чолі виборчої кампанії. Досі, очевидно, перед веде колишній віцепрезидент Волтер Мондейл, який має за собою не тільки добре зорганізований виборчий апарат, підтримку робітничих профспілок й інших добре зорганізованих груп, фінансові засоби, але також велику пресу, яка працює для нього від самого початку проголошення ним кандидатури на президента.

Директор виборчої кампанії Г. Гарта Олівер Генкел признався, що до здобуття номінації Гартові буде потрібно тепер більше перемог в найближчій фазі передвиборів. Усі три демократичні кандидати: В. Мондейл, Г. Гарт і проповідник Джессі Джексон знайшлися тепер під великою пресією суспільства, яке як кажуть дослідники публічної опінії, знову починає повертатись обличчям до республіканців і одинокого їх кандидата, теперішнього президента Роналда Регена який не тільки що не має суперника, але здобув собі тепер велику популярність своєю успішно завершеною поїздкою до Китайської Народної Республіки.

На демократичному виборчому фронті ситуація представляється меншбільш так: Мондейл здобув досі 1,125 делегатів, для номінації потрібно 1,967. Г. Гарт досі здобув 628 делегатів, а Дж. Джексон 179. Дотепер є 362 делегати нездецидовані, тобто незалежні. Йдеться ще про 717 делегатів, які будуть обрані в цьому тижні. Якщо більшість із здобуде Мондейл, Гарт не матиме шансів бути номінованим на кандидата під ча Конвенції в липні ц.р.

В середу вечером, 2-го травня ц.р., три демократичні кандидати на президента В. Мондейл, сен. Г. Гарт і проповідник Дж. Джексон відбули між собою чергову, місцями дуже гостру дебату, темою якої були переважно справи внутрішньої політики, економіки і евентуальної зміни в майбутньому партійної передвиборчої системи, чого особливо домагався Дж. Джексон, але В. Мондейл і Г. Гарт в принципі відкидали всякі зміни, які можуть внести хаос і замішання в демократичному таборі.

Дебату спонзорувала знову Ліга голосуючих жінок три дні перед кокусами в Тексасі, стейті у якому повинні бути обрані 169 делегатів і який віддасть свої голоси тому кандидатові, який підтримуватиме оливну продукцію, головне джерело доходу стейту. Очевидно, Г. Гартові дуже потрібно б виграти в Тексасі, щоб залишитись на поверхні передвиборчої гри і тому він особливо атакував В. Мондейла за його „неясну політику енергетики", сподіючись, що тим самим він прихилить на свою сторону голосуючих демократів. Джексон думає, що завданням провідних демократів, до яких він себе зараховує, є оздоровити партійну систему, а не поглиблювати кризу.

А. ПАВЛОВСЬКИЙ ВИСТУПИТЬ В КАРНЕҐІ ГОЛЛ

Ню Йорк. — Гітарист Антін Павловський, градуант Сітон Голл університету і університету в Мейні, а пізніше студент гри на гітарі у таких відомих інструкторів, як Томас Ентоні і Альберт Вальдез-Блейн, виступить з концертом у Карнеґі Рісайтл Голл у вівторок, 8-го травня ц.р. о год. 8-ій вечора. Гітариста презентує публіці Мангеттенський інститут гітаристів. З А. Павловським виступатимуть також Силвія Александер — флейта і Майкел Соловей — гітара. Місця нерезервовані в ціні 7 долярів можна набувати в Карнеґі Голл.

НАПРУЖЕННЯ ПОМІЖ СИРІЄЮ І ІЗРАЇЛЕМ ЗРОСТАЄ

Бейрут, Ливан. — Напруження поміж Ізраїлем і Сирією досягло майже критичного пункту ще перед останнім випадком, який це напруження ще поглибив.

У вівторок, 1-го травня, ливанці заарештували і передали сирійським військам на їхню вимогу трьох ізраїльців на ливанській території, поблизу міста Бербара, яких 10 кілометрів на північ від Бейруту. Для сирійських військових чинників на зайнятій ними ливанській території ці три ізраїльтяни є „диверсантами і саботажниками", а для Ізраїля ці люди є „дипломатами".

В середу, 2-го травня, Сирія дещо злагіднила свої оскарження і назвала цих трьох схоплених не „диверсантами", а „військовими полоненими", хоч ці три притримані особи не мали в часі арешту військових уніформ. Троє ізраїльців їхали в автомобілі, злогадно „подивляти красу" Середземноморського побережжя і розкопки історичного містечка Библосу. Вони обминули дві вартові рогачки ливанців, де їх перепустили. Ці троє людей, — як впевняє Ізраїль, — це працівники дипломатичного бюра зв'язків поміж Ливаном і Ізраїлем, що було створене відразу після договору з 1982 року поміж урядами Ізраїля і Ливану, що носив назву „Погодження 17-го травня". Бюро розміщене в місцевості Дбеїє, в селі на північ від Бейрутом. „Погодження 17-го травня" ніколи не було ратифіковане ливанською стороною і не визнане ніякими іншими силами, що перехрещують свої впливи на цій розтерзаній ливанській території. В додатку до цього, в останньому часі — в березні цього року, президент Ливану Амін Гемаєль взагалі уневажнив цей договір і просив ізраїльських дипломатів з цього бюра опустити Ливан, чого ізраїльці не прийняли до уваги. Тим часом, користаючи з свята 1-го травня, ці троє дипломатів-ізраїльців вирішили милуватися краєвидами, не помітили двох пунктів перевірки під ливанською контролею, і наблизилися несподівано до сирійської стоянки варти, а зауваживши це, круто повернули назад і помчали до ливанської варти, щоб радше піддатися ливанцям, ніж сирійцям, тим більше, що в цій околиці варту несуть ливанські фалянгісти, прихильні Ізраїлеві.

Сирійський вартовий однак стріляв за втікачами, які також відстрілювалися з автомобіля, — згідно з ливанським рапортом. Коли авто ізраїльців поцілене кулями зупинилося, троє пробували втікати пішки і теж у напрямі ливанців. Вони піддалися ливанцям, але вже в цю ж хвилину всіх, і ізраїльців і ливанців-фалянгістів, оточили сирійські військовики, які бігли за втікачами. Ці сирійці вимогли від ливанців передати їм „диверсантів", що ті і зробили.

Тим часом стало відомо, що звільнити трьох заарештованих ізраїльців з-під арешту почали вимагати від Сирії теж інші країни, а уряд Іцака Шаміра загрозив „найбільш поважними консеквенціями", якщо цим „дипломатам" щось злого станеться. Тому Сирія змінила свій тон про „ізраїльських шпигунів", яких прислано, мовляв, до сирійських військових позицій „для диверсії й саботажу". Їх мабуть виміняють за сирійців, яких тримає в полоні Ізраїль. Таких сирійців у ізраїльських таборах інтернованих є три сотні людей. Міжнародний Червоний Хрест має зайнятися справою виміни полонених поміж обома країнами.

Дж. Гелмс продовжує атакувати амбасадора ЗСА в Ель Сальвадорі

Вашінгтон. — Не зважаючи на офіційну заяву Адміністрації президента Роналда Регена, якою Уряд фактично обороняє американського амбасадора в Ель Сальвадорі Томаса Пікерінга, консервативний сенатор Джессі Гелмс, республіканець з Північної Каролайни і один з претендентів на високе урядове становище, може навіть на становище секретаря Департаменту оборони, продовжує атакувати Пікерінга і домагається його резиґнації, або урядового відкликання з цього важливого посту.

Боб Симс, речник Білого Дому, заявив у четвер, 3-го травня ц.р., що президент Р. Реген „має повне довір'я" до амбасадора Пікерінга, дипломата, який має за собою 25-річну практику. Сен. Дж. Гелмс погоджується, щодо кваліфікацій Пікерінга і не ставить їх під сумнів, він тільки старався доказати, що він під час виборів в Ель Сальвадорі активно допомагав Хозе Наполеонові Дуарте здобути перемогу у президентських виборах і вживає своїх впливів, щоб не допустити до перемоги консервативно-правого кандидата Роберта Д'Оуіссона, якого, як відо-

Закінчення на ст. 4

ПАПА ПРОВОДИТЬ ЧОТИРИ ДНІ В ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ

Сеуль, Південна Корея. — В четвер, 3-го травня, Глава Католицької Церкви світу Папа Іван Павло II прибув до Південної Кореї на чотириденні відвідини, і відразу в привіті до зібраних приблизно двох тисяч корейців, запрошених урядом на це торжество на летовищі, що дуже охоронялося, тут закликав до змагань за об'єднання обох Корей, Північної і Південної, але „не шляхом конфронтації і ворогування, а через діялог, взаємну довіру і братню любов". Як відомо, Корея поділена на дві — прозахідню Південну і прокомуністичну Північну, майже сорок років. Це перший приїзд Папи до Південної Кореї і другий раз, що він відвідує Азію; у 1981 році Папа відвідав Пакістан, Філіппіни, Японію і Ґвам.

Відразу, як літак Папи приземлився, Папа, ступивши на корейську землю, поцілував її, як це він вже вчинив 20 разів, прибуваючи до різних країн з пастирською місією. Свою промову до зібраних Папа, що є поліглотом, розпочав і закінчив корейською мовою, але більшу частину промовляв він англійською мовою, що є другою розмовною мовою багатьох корейців. Привітав Папу сердечно на летовищі президент Кореї Чун Доо Гван і численні високі урядовці, а вздовж вулиць ентузіястично вітали Папу тисячні маси народу, хоч не обійшлося і без протестної демонстрації, яку здійснили кілька сот „студентів", але ця демонстрація була більше скерована проти корейського уряду, як проти Папи. Демонстранти вимагали від уряду припинення „репресивних дій" проти дисидентів та інших свобід, що їх, на жаль часто-густо і справді обмежує цей південнокорейський уряд в обличчі постійних терористичних акцій, що їх на території Південної Кореї здійснюють терористи з Північної Кореї (В Кореї теж від замахів гинуть високі південнокорейські провідники, як це сталося, наприклад, з кабінетом Південної Кореї на офіційних відвідинах в Ляосі, коли кільканадцять міністрів загинули в атентаті з руки північнокорейських атентатчиків). Не менш трагічною подією для Кореї було і зістрілення совєтами південнокорейського пасажирського літака у вересні минулого року, над начебто „совєтською територією", про що в головній молитві згадав Папа і говорив про цю трагедію, де загинуло 269 невинних цивільних осіб, переважно корейців, у кожному своєму зверненні до корейського народу, зокрема до майже двох мільйонів корейських католиків. (Усього населення в Південній Кореї є 40 мільйонів душ).

Після служби Божої в Таешін семінарії тут, Папа відбув одногодинну розмову з президентом Кореї Чуном Доо Гваном в його резиденції, з яким обговорив різні справи, що ними турбується Католицька Церква, включно з деяким браком свобід для душпастирської праці католицьким священикам, що їх уряд часто-густо обвинувачує в „устряванні в політику" і притримує в арешті. Це дуже делікатне питання обминули в спільному комюніке Папа і президент Південної Кореї, хоч комюніке охоплювало цілий вахляр преважливих справ. Нарікання на уряд, які чуються з рядів католицьких священиків і монахів тут, торкаються таких справ, як „сувора політична дисципліна", „тверда контроля над робітництвом" і „несправедливий розподіл земних благ". Але в останньому часі в цих ділянках наступило значне поліпшення. Всі чотири дні візити Папи в Південній Кореї будуть виповнені відвідинами різних міст, зокрема в п'ятницю Папа відвідав південне місто Кванджу, де в повстанні „студентів" було вбитими 200 осіб у сумному 1980 році, році найбільших заворушень і неспокою в Південній Кореї від закінчення Корейської війни в 1953 році. Папа не забув теж поїхати до колонії прокажених, що розміщена на острові Сорокдо відразу на південь від міста Кванджу, де Папа відбув молитву, торкався хворих і потішав їх, кажучи їм, що такими хворими особливо турбувався Ісус Христос, коли був Богочоловіком на землі.

У понеділок, 7-го травня, Папа летить з Кореї до Папуа в Новій Ґвінеї, далі на Соломонові острови і до Таїлянду, щоб вже в суботу 12-го травня бути з поворотом в Римі.

У СВІТІ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джордж Шулц, повертаючись з Китаю, відбув конференцію з представниками корейського уряду в Сеулі в Південній Кореї і сказав їм, що президент Роналд Реген у своїх розмовах з представниками китайського уряду в Пекіні піддержав становище Південної Кореї. Згідно з його заявою, президент Реген твердив, що Америка далі підтримує мирові переговори між двома Кореями і Вашінґтон не матиме нічого проти, коли до представників двох Корей долучаться також представники Америки і червоного Китаю. Президент Реген настоював, щоб обидві Кореї обмінювалися інформаціями в справі військових маневрів і тим самим уникнули будь-яких несподіваних воєнних кроків. Китайці також мали нарікати на присутність 40,000 американських вояків в Південній Кореї.

З БРАЗИЛІЇ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що президент держави ген. Жоан Фіґейредо, скасував надзвичайний стан, що його він впровадив під час масових демонстрацій за безпосередніми виборами президента країни. Минулого тижня бразилійський конґрес відкинув конституційну поправку, яка пропонувала привернення безпосередніх виборів президента. Уряд ген. Фіґейредо був проти цієї поправки.

МІНІСТЕР ВНУТРІШНІХ СПРАВ Мехіко заявив, що мехіканський уряд плянує рельокату 40,000 ґватемальських втікачів до центральних таборів, дальше від кордону. Це рішення наступило після того, як невідомі особи із закордону вбили шістьох ґватемальських втікачів у прикордонному таборі. Деякий час у мехіканському уряді були різні погляди щодо трактування згаданих втікачів. Їх держали в прикордонних таборах тому, що в центрі країни їм треба було б дати працю і тим самим позбавити затруднення мехіканських робітників. Крім того є відомості, що ґватемальський уряд часто протестував в Мехіко Ситі, доказуючи, що з рядів втікачів виходили повстанці-терористи, які виконували терористичні дії в Ґватемалі.

В АМЕРИЦІ

ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ і аналітики передвиборчої кампанії почали ближче приглядатися до одного з демократичних кандидатів, сен. Ґері Гарта. Досі він не здобув достатнього числа делегатів потрібних для номінації на Конвенції Демократичної партії, але не виключається, що провід цієї партії застановляється над можливістю висунути його на становище віцепрезидента. Якщо після передвиборів в Тексасі Г. Гарт зменшить свої атаки на головного кандидата Волтера Мондейла і провідних демократичних діячів, то це буде ознакою, що він погодився залишитися на поверхні політичного життя у другій з черги ролі в країні, очевидно з передумовою, якщо демократи виграють вибори проти сильного республіканського кандидата теперішнього президента ЗСА Роналда Регена.

ПРОБЛЕМИ В ЦЕНТРАЛЬНІЙ Америці домінуватимуть на сторінках преси і їх чимраз сильніше наголошуватимуть засоби масової інформації, використовуючи кожну нагоду і кожну помилку, щоб ними вдаряти по теперішній Адміністрації президента Роналда Регена. В урядових колах однак цією справою дуже не турбуються. Тепер коли Президент повернувся з новими успіхами з далекої поїздки до Китайської Народної Республіки, а його особа значно зросла в очах американців, республіканські стратеги хочуть використати цей момент і започаткувати інтенсивну передвибочу кампанію в користь свого кандидата. „Немає вже більше пороху в порохівницях демократів, вони його вистріляли у передвиборчій кампанії", заявив один із співробітників Р. Регена, який не бажав бути названим, „а тому тепер наспів час для республіканців сказати своє тверде слово".

ОПАНОВАНА ДЕМОКРАТАМИ комісія асигнування Палати Репрезентантів відхилила прохання Уряду про негайну додаткову допомогу для Ель Сальвадору у зв'язку з погіршенням стану і браку зброї. Як відомо, Сенат, контрольований республіканцями, схвалив 61.7 мільйона дол. для Ель Сальвадору, але коли Палата Репрезентантів не погодиться на таку суму обидві палати мусітимуть шляхом узгіднення полагодити цю справу. Біда тільки в тому, що демократи у році президентських виборів кожну, навіть найважливішу справу, використовують для передвиборчої кампанії, проти Р. Регена, навіть якщо в гру входять справи інтересів держави, хоч їхні адміністрації вели коштовні війни і витрачали на цю ціль більйони долярів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Несправедливість европейської преси відносно Реґена

Від кількох тижнів европейська преса розписується дуже широко про надходячі президентські вибори в Америці. На початку передвиборів майже вся европейська преса захоплювалася сенатором Ґері Гартом, уважаючи його політичну філософію на ряд справ у світі більш співзвучною з їхнім власним поглядом.

Лондонський кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Р. В. Епл пише, що президент Реґен є непопулярним у Лондоні і Бонні, в Римі і Мадриді, і його карикатури в ролі „ковбоя" часто виглядають гірше, ніж подібні карикатури в московському „Крокодилі".

Але зчасом, коли сенатор Ґері Гарт залишився далеко позаду Волтера Мондейла у передвиборах, европейська увага звернена на колишнього віцепрезидента Мондейла, до якого має більш довір'я щодо американської політики в справах Центральної Америки, нуклеарного роззброєння тощо.

Німецький тижневик, „Дер Шпіґель" твердить, що Мондейл мусить піти на політичний компроміс з пастором Джессі Джексоном, якщо він дійсно хоче мати всіх демократів за собою.

Більшість французької преси переконана, що президент Реґен, мабуть, виграє наступні вибори, не вважаючи цього за велику „трагедію". Але в усіх інших европейських столицях Реґена обвинувачують в тому, що він „збільшив напруження між Сходом і Заходом". Маріон Денгофф, видавець німецького журналу „Ді Цайт", в редакційній статті перелічує такі „мінуси" президентури Реґена, як корупція, нехтування жінок, американська політика відносно Південної Америки, трактування меншостей тощо.

Згаданий видавець пише: „Я мушу ствердити, що, на ділі, більшість европейців не шанувала жадного американського президента від часів Ніксона. Ми респектували його (Ніксона) тільки в обмеженому сенсі — за його інтеліґентність і його знання міжнародних справ, а не за його провідництво чи етичність... Ми думали, що Картер буде кращим від Форда, і Реґен буде ліпшим від Картера. Але в цьому ми глибоко помилялися..."

Зацікавлення тепер американськими президентськими виборами є куди більш софістиковане, як це було в роках 1976 і 1980, наприклад, паризький ліберально-лівий щоденник „Ліберасіон", видрукував дуже подрібно аналітичну статтю про американські передвибори і кокуси, критикуючи астрономічні видатки таких передвиборів.

Одну з найгостріших критичних статтей в лондонському „Таймсі" написав Дейвид Ватт, директор Королівського інституту для міжнародних справ. Він критикував американську систему передвиборів, пишучи, що ця система дає перевагу „образам" (фотографіям) коштом ідей. Він натякав, що Америка потребує „більш вихованої і більш вибагливої публічної опінії".

Якщо йдеться про совєтську пресу, то виглядає, що Москва не може рішитися хто евентуально виграє наступні президентські вибори. Ґеорґій А. Арбатов і інші совєтські спеціялісти в американських справах від самого початку каденції президента Реґена в Білому Домі твердили, що він „є найгіршим президентом протягом 50-річних зносин між Кремлем і Білим Домом".

У березні совєтський коментатор Олександер Бовін, пишучи в „Ізвєстіях", признав, що Реґен особисто дуже приваблює людей, в чому йому допомагає його самопевність і необмежений оптимізм".

Одначе як сенатора Гарта, так і В. Мондейла совєтська преса обдаровує задовільними прикметами. Совєтські кореспонденти вихвалюють Мондейла за його „досвід у Білому Домі і поміркованість", а сенатора Гарта совєтська преса також трактує „лагідно" тому що він закликає до „кращих совєтсько-американських відносин". Совєтська преса підкреслює цей факт, що як Мондейл, так і Гарт підтримують „нуклеарне замороження", що, як відомо, гаряче підтримує Москва і її поплентачі в Західній Европі.

Немає двох слів про те, що европейські союзники Америки дуже часто не завжди можуть зрозуміти методу і практику американського демократичного процесу. Можна не погоджуватися з американськими передвиборами та їх величезними коштами, але вони є частиною американського політичного життя.

Але преса в Европі має рацію в справі американської політики в Центральній Америці. Якщо б демократична Адміністрація у Вашінґтоні не змінила була думки щодо інвазії Куби в 1961 році, не було б сьогодні комуністів у Нікараґуа чи Ґренаді.

Михайло Кучер

МАРКСИЗМ-ІДЕОЛОГІЯ-ПАРТІЙНІСТЬ

II.

Кого переконує партія — себе, чи суспільство? „Правда" стверджувала: „... Наше суспільство має до розпорядження могутній арсенал ідеологічних засобів... В країні виходять друком понад 38 мільйонів примірників газет і журналів. Кожного дня працює 75 млн. телевізорів. Тільки товариство 'Знання' має три мільйони двісті тисяч пропагандистів". Цю ідеологічну машину підтримує і нею керує КҐБ. Ця пекельна машина дезінформації не минає дітей. Зроблено фільм для шкіл п. з. „Афганістан — шлях у майбутнє". У фільмі показано історію Афганістану за останніх двадцять років. Діти бачать портрети афганістанців — „людей могутніх і гордих". Ці „горді" люди тяжко терпіли аж до 27-го квітня 1976 року. Тоді сталася „народно-демократична революція", яка, мовляв, показала шлях до відродження країни.

І все було б добре, і в Афганістані запанував би рай на землі. Але „несподівано вибухла війна, спровокована ЗСА, Пекіном і „деким із західних союзників". (!) В Афганістані запанував би морок неволі, але, на щастя... з допомогою поспішив Совєтський Союз і „агресію відбито".

На кадрах фільму видно як совєтський вояк тисне руку афганського вояка. Також є карикатура американця і косоокого китайця „з кровожерним усміхом". Далі можна бачити і прочитати цитату з думок Брежнєва: „Совєтський Союз не міг поступити інакше". На південному кордоні могло постати огнище „поважної загрози для безпеки СРСР.

Совєтська пропаганда не минає і Польщу, хоч з Афганістаном порівнювати її все таки не можна. Якийсь О. Кривицький написав повість-хроніку „Мужеські розмови". Це справді навіть на совєтські умови фантастичний письменник. Він створив леґенду про смерть 28 вояків з дивізії Панфілова під Москвою в листопаді 1941 року. Кривицький чомусь вирішив, що всі вояки загинули і в уста їм перед смертю вклав героїчні слова посвяти і партійної свідомости. Після війни виявилося, що не ціла група з 28-ох загинула під Москвою, але партія не схотіла міняти леґенди.

Кривицький довший час працював в „Червоній Зорі" і писав фантастичні речі про совєтську армію. У книзі „Мужеські розмови" половина змісту присвячена Польщі. У книзі автор ставить трохи несподіване питання — що нам (росіянам) у поляках подобається, а що не подобається? Тут Кривицький звертається до військових. Росіянам подобається чеський генерал Людвіґ Свобода, москвофіл. Він не слухав наказів лондонського екзильного уряду, а пішов разом із Совєтським Союзом. Чому в такому разі мав не подобатись? Але Кривицькому не сподобався польський генерал Андерс. Дальший зміст книги — це вже маячення хворої голови, але партійної!. Автор пише, що Росія і Польща об'єднані слов'янством, географічним положенням, боротьбою із спільним ворогом, спільною війною з могутнім фашизмом, спільною будовою нового світу".

„Народову Польщу", репрезентують три постаті, її дух, революційну відвагу і ніжність (!) „Адам Міцкевич, Тадеуш Косцюшко і Фелікс Джєржинський-чекіст". У ворогах опинився Юзеф Пілсудський. Він вплинув на генерала Андерса і навіть на „Солідарність". Ярузельський, як і слід очікувати, пішов шляхом Джєржинського. Роззброююча все таки одвертість. Цю фантастичну повість видруковано в журналі „Москва", ч. ч. 11,12 1982 р.

Совєтська пропаганда за Андропова захлиналася ненавистю до американських імперіялістів, ізраїльської солдатески та екстремістів із „Солідарности". Над „гомо совєтікус" працює гігантична машина із сотень мільйонів книг, газет, журналів, десятки мільйонів телевізорів, мільйони пропагандистів. Якщо і того не вистачає, включається КҐБ. Витворено страх, біль і ненависть. Ненависть до всіх, кому трохи ліпше живеться, ненависть до Заходу, до його можливости краще жити. Вплив пропаганди на совєтських людей — величезний. За найменший сумнів треба дорого платити.

Відоме в Совєтському Союзі зобов'язуюче гасло „Комунізм — молодість світу!". Щоденна совєтська дійсність заперечує це бундючне запевнення. Згідно навіть з офіційною совєтською статистикою, молодь від 18 до 25-ти років робить найбільше злочинів. Тридцять вісім відсотків злочинів поповнює їх у віці 25 років. Вісімдесят сім відсотків всіх розбишацьких нападів, 64.4 відсотка ґвалтувань, 38.9 відсотка вбивств припадає саме на цю вікову групу.

У Совєтському Союзі коріння злочинности шукають в родині, школі і в самому суспільстві, себто в системі, чого не можна сказати одверто. У молодому віці людина формує свій погляд на світ і порівнює його із суспільними доктринами держави, в якій живе. І з того робить висновок.

У СССР перед ведуть злочини партії. У тих злочинах брали уділ батьки. Батьки тратять авторитет і довір'я. Молодь не може погодитися з тим, що батьки пасивно сприймають режим. Очевидно до батьків, які були репресовані, відношення інше.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про їх і наш голокост

У цьому тижні американські щоденники були заповнені інформаціями про те, як у цілому світі жиди відзначають 41-шу річницю повстання у варшавському гетто, а з тим і про загибіль шести мільйонів жидів у Другій світовій війні. Та не лише в часописах читаємо про цю річницю; радіо, телевізія, усі засоби сьогоднішньої масової комунікації пригадують нам усім про цей сумний факт. Скаже читач, нічого в тому нового, таке відбувається кожного року.

Але в тому саме і причина, що викликає порівняння. 41-ша річниця не є ані „кругла", ані чимось іншим знаменна — але жиди послідовно і вперто кожного року пригадують світові про цей величезний злочин, що вчинили німці та не дозволяють ані своїм ані чужим про нього забути. Тих, що безпосередньо були жертвами того великого голокосту щораз менше між живими, але у щорічне відзначування втягається все нові і нові покоління, дітей, внуків а і мільйони жидів, що навіть не були заторкнені винищенням. І під час тих відзначувань лунає клич, який виконується у практиці: „Не можна дозволити світові забути про голокост!"

Минулого року і в нас проголошувано подібний клич: „Згадаймо самі і пригадаймо іншим". І ми справді згадали гідно 50-річчя Великого Голоду на Україні — нашого голокосту, в якому невинно згинула така сама, а може і більша кількість українців, як жидів у Другій світовій війні.

Але здається, що ми хоча згадали і пригадали, то сьогодні вже... забуваємо. З питоменним для нас запалом, з емоційністю, і сповнені енергії, ми, вільні українці, відзначили по всьому світу цю жахливу річницю. Ми справді доклали всіх старань, щоб пригадати, а то і ширше подати світові факти і картини того нечуваного в історії ґеноциду. В одному лиш році надзвичайно багато зробили ми в тому напрямі і не одному із мешканців вільного світу ми відкрили очі на злочин Москви. Чи можна, однак, в одному році зробити те чого не вдалося у п'ятдесяти роках? Чи можна тепер сісти нам, заклавши руки і чекати, що це одне-єдине зусилля дасть великі висліди? На жаль, зацікавлення пересічного українця цією справою поволі меншає. Ми захоплюємося новими починами, новими подіями, а наш голокост відходить на другий плян.

Правда, чекаємо ще на публікацію чужого науковця (а досьогодні жиди вже мають 70.000 різних публікацій про голокост у 50-ти мовах світу... (сподіваємося окремої Конґресової комісії в цій справі, але самі огортаємося серпанком байдужости і очікуємо акції від інших.

Дати вам приклад, читачі?

Ось минулого року з великою послідовністю і зусиллям дослівно одиниць, губернатор стейту Ню Джерзі створив комісію для прослідження Великого голоду. Про цей факт ми з радістю повідомили в нашій пресі, але на жаль, відгуку української громади у відношенні до американців, що її створили не було і комісію розв'язано.

Ось наш молодий журналіст, що з послідовністю та великим зусиллям старався постійно інформувати американську пресу все новими повідомленнями про Великий голод, хотів представити широкій нашій громаді вислід своєї праці та заохотити далі постачати чужу пресу вістками про Україну і наш голокост. На його доповідь і показ преси прийшло десять осіб.

А скільки із вас, шановні читачі, написали листа до своїх сенаторів і конґресменів у справі створення комісії Конґресу для прослідження справи ґеноциду?

А тепер порівняймо те із жидівською послідовністю і зробім кожний з нас відповідні висновки.

Кажуть, що коли краплина води капає на камінь, то зчасом вижолобить в ньому діру, а ми хочемо, щоб один зливний дощ зробив для нас цю саму роботу.

О-КА

Микола Бараболяк

„НАЦІОНАЛІЗМ КОЛИСЬ І ТЕПЕР" ...НАСПРАВДІ ІНШИЙ?

Сеньйор наших журналістів, Іван Кедрин, сягнув до кореня наших громадських неполадок, аналізуючи у статті „Націоналізм колись і тепер" („Свобода" з 18-го квітня ц. р.) концепт українського націоналізму. Він пише: „Націоналізм як ідеологічна течія постав у 1920-их роках на Західній Україні як логічна реакція проти політики національної асиміляції в Польщі... Приблизно в тому часі виринув теж націоналізм у Німеччині й Італії у протесті проти драконських постанов Версальського договору". І далі: „Було зрозумілим і логічним явищем, що на український націоналізм того часу мусів мати вплив отой західній націоналізм із його тоталітарним устроєм і його методикою..."

Фашизм (націонал-соціялізм) можна остаточно вважати одним із проявів націоналізму в ширшому розумінні того концепту, але годі змішувати під одним іменням наш націоналізм до „Декалогу українського націоналіста" з тим охрищеним теж „націоналізмом" після Декалогу. Тут не тільки справа семантики. Автор слушно вважає батьком українського націоналізму Шевченка. Націоналізм як політична течія зродився як рефлекс концепту „нація". У Франції він оформився під впливом Руссо і завершився у революції 1789 року.

Батьками німецького націоналізму був Гердер і Фіхте, і він найшов своє здійснення у Версальському договорі 1870 року. В Італії — це рух за оформлення нації в державу під проводом Маццінї і Ґарібальді. Націоналізм — це розжарений до червоного патріотизм, завданням якого завершити незалежне життя нації в державі. В Европі націоналістичний рух — це політична течія кінця XVIII і XIX сторіч. В Україні він дещо припізнився. Не тільки Міхновського, але і соціяліста Петлюру, і ще лівішого Винниченка, треба вважати українськими націоналістами, бо створення української незалежної держави було їх первинним завданням, хоч під впливом модного тоді соціялізму проєктували водночас і суспільний устрій тої держави. Націоналістами треба вважати і тих, які не зразу зуміли мислити категоріями повної державної незалежности, а, рахуючись із умовинами часу, були федералістами як Скоропадський, чи творці перших трьох універсалів. Вони були націоналістами у тому загальноприйнятому первинному зрозумінні, бо змагали до здобуття української держави хоч би з обмеженим суверенітетом. З деяким ваганням я наважився би назвати націоналістами і Хвильового, і Скрипника, і навіть Шелеста, бо, мабуть, і Шелест хотів бути своїм „босом" у Києві, а не підкорятись Хрущову, чи Брежнєву.

Націоналізм — змагання до незалежности нації, це не ідеологія. Ідеологія — це система політичних вірувань, яка з'ясовує і виправдує побажану для громади конкретну політичну систему і подає стратеґію для здійснення тієї системи в існуючій вже державі. Сказавши це іншими словами: націоналізм — це ідея змагання за незалежну державу, коли ідеологія накидає політичну систему в існуючій державі, як нацизм Німеччині, комунізм Росії, чи Китаю.

Націоналізм далеко старший за всі модні нині політичні ідеології. Маркса ще не було на світі, коли вже діяв німецький націоналізм Фіхте, чи інші змагання за незалежність. Ідеологіями вважаються нині чотири основні системи: тоталітарні — комунізм і фашизм (націонал-соціялізм), та демократичні — демократичний соціялізм та капіталізм.

Повертаючись до наших проблем: УВО і ОУН були в ранніх двадцятих роках націоналістичними організаціями в тому сенсі, який націоналізмові надав Ґарібальді, німецькі „Штудентенферайни" чи наш Шевченко. ОУН стала ідеологічною організацією, коли підписалась під „Декалогом", на що звертає ред. Кедрин увагу. Крок цей історія напевно виправдає. Що буде, однак, важче виправдати, то те, що у нас практикується тоталітарні методи задовго після того, як вони не виправдались ні в Німеччині, ні в Італії. А головно годі виправдати те, про віщо пише ред. Кедрин, що дехто з нас, стосуючи ідеологічні методи, шукає ворогів серед земляків і веде лайливу кампанію проти своїх, називаючи „демолібералами", „ліваками", „пристосуванцями", „зміновіховцями".

Наголовок у статті ред. Кедрина суґерує, що наш націоналізм перейшов якусь переміну. Нічого подібного. Націоналізм усе і всюди вважався ідеєю усіх, хто змагає до державного самовизначення народу незалежно від метод як добитись тієї мети. Нині народ в Україні живе ідеями націоналізму Шевченка, Міхновського, Петлюри й інших борців за незалежність, хоч би як вони були пристосованими до умовин. Прикре те, що невеличка група наших націоналістів, запозичивши у чужих, головно в Німеччині, ідеї чужі духові українського народу, мо-

(Продовження на ст. 4)

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ Едвард Кач заявив на пресовій конференції, що він кандидуватиме на посадника в 1985 році, навіть якщо він з якихось причин не здобуде перемоги у так званих „праймеріс", тобто передвиборах з причини деякого застереження демократів до його політики. В такому випадку Кач буде кандидатом Республіканської партії, або йтиме до виборів як незалежний кандидат, що є допустиме у виборчій системі. Щоб стати незалежним кандидатом треба зібрати серед виборців 7,500 підписів підтримки. Покищо невідомо хто буде противником чи противниками Кача, але вже сьогодні ніхто не сумнівається, що такі будуть.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Ричард Ніксон, який після трьох серій його спогадів з Білого Дому переданих телевізійною сіткою Сі-Бі-Ес став контроверсійною особою, продає свій мешканевий дім в Седдл Ривер в Ню Джерзі за 2,3 мільйона долярів. 15-кімнатний дім знаходиться 20 миль від Ню Йорку і побудований на чотирьохактовій площі. Під кінець минулого року Ніксони купили в Ню Йорку цілоповерхове помешкання на Парк Авеню. Седдл Ривер — маленьке містечко, у якому живе заледве три тисячі осіб, але згідно з інформаціями бюро перепису населення це є найдорожче місце в стейті. Там немає дешевшого будинку від 200,000 долярів.

Іван Боднарук

ЖИТТЯ, ЩО ТРАГІЧНО ЗМАГАЛОСЯ ЗІ САМИМ СОБОЮ

У 1893 році відбувся у Львові цікавий політичний процес перед судом присяглих проти Корнила Устияновича і Степана Томасевича за зневагу польського намісника Казимира Бадені: Прокуратор обвинувачував обидвох цих малярів за те, що, малюючи церкву в Бутиневі, Жовківського повіту, на образі в пеклі помістили шляхтича з обличчям Бадені. Мистців боронив молодий ще тоді адвокат д-р Кость Левицький. Розправа закінчилася звільненням обидвох мистців. Минуло саме 80 років, як відійшов від нас Корнило Устиянович, маляр і письменник, представник клясицизму і академізму в Галичині. Був це один із „неспокійних духів", маляр, поет і драматург, знаний декляматор і... працівник над конструкцією літака.

Як син заслуженого о. Миколи Устияновича, письменника й діяча 40-их років минулого століття, виніс Корнило з батьківського дому благословення і прокляття свого імени. Батько, що свою бурхливу молодість присвятив відродженню галицьких українців, під кінець життя почав схилятися до москвофільства і в москвофільському дусі виховав своїх дітей. Корнило був найстарший, але й єдиний між своїми братами, що визволився остаточно з-під „родинного" москвофільства, дорогою тяжкої боротьби з собою, з ілюзіями й розчаруваннями. Після блуканини в слов'янофільських гуртках став рішуче на українському ґрунті й написав вельми цінні й цікаві спомини „М. О. Раєвскій и россійскій панславизмъ. Споминки зъ пережитого и передуманого" (Львів, 1884), в яких подав діяльність тогочасного москвофільського вогнища у Відні та свою біографію. Був Раєвський протоієреєм при російській амбасаді у Відні, знаним „слов'янофілом", що на довгі роки захитав національну свідомість Корнила Устияновича, який навіть почав уважати російську мову своєю рідною.

Виховувався у часах цікавого національного „безголов'я", званого „рутенщиною", і це також мусіло відбитися на його літературній діяльності. На це мали вплив не лише батько, що від народної мови схилявся чимраз більше в сторону російщини у своїх творах, москвофіл Адольф Добрянський із Закарпаття, але й перебування Корнила у Відні та взаємини з Раєвським. Але перебування у Холмі і в Петербурзі, а також твори нових українських письменників завернули його на національний ґрунт, і він почав писати народною мовою, проти волі батька, з яким жив якийсь час у незгоді. Тоді видобувся з павутиння москвофілів і з овиду старинного Галича кликав полум'яними словами земляків:

Прокиньтеся! В останній раз
Зоря займається для нас
І будить всіх — і до життя,
І праці, і боротьби нас кличе
В останній раз!
Дивіть: усі народи братні
Купають в поті зною лиця
І плодом праці благодатним
Вже крешуть жизнь собі нову,
І бистрою, безпечною ходою
Спішать на волю золоту.
І тільки ви одні, одні
На скверній постелі рабства
Качаєтесь ліниві в сні!

Ліричні поезії Корнила Устияновича, навіяні народолюбним духом, порозкидані по різних виданнях і журналах, як „Правда", „Зоря" та інші. Писав чимало і прозою, а також драми. В 1888 р. друкувався в „Ділі" цілий ряд фейлетонів Корнила п. н. „Під неділю", що визначались гумористичним забарвленням. Вславився в тих часах своєю поемою „Мойсей". Але для І. Франка — як пише Б. Лепкий у „Казці мого життя" — був К. Устиянович позером і декляматором, людиною неповажною і не дуже вартісною в літературі, а мабуть, також у малярстві. Його поема „Мойсей" Франкові не подобалася, і він сказав до Сильвестра Мурави, батька Б. Лепкого: „Кажіть собі, що хочете, але мене Устияновичів „Мойсей" не вдоволяє. Побачите, якого я колись напишу". „Мойсей" Устияновича друкувався в „Зорі" 1891 року.

Але був Устиянович передусім малярем. Найкращі його малярські праці — це картини „Мойсей" і „Христос перед Пилатом". Величавий образ Мойсея намалював він 1886 року у Відні і ним здобув собі славу не лише між своїми, але й серед чужих. Обидві картини находяться в Преображенській церкві у Львові. Але хоч Устиянович учився кілька років у Віденській академії мистецтва, мусів на життя заробляти малюванням церков. Багато творів його кисти можна оглядати в Стрийщині і в церкві в Славську. Малював багато церков у Галичині. Коли минеться наше народне лихоліття і для мистецтва настануть сприятливі умовини, наше громадянство повинно зібрати всі малярські цінності Корнила. Повинна це зробити головно Стрийщина, бо в ній маляр залишив найбільше своїх картин. Малював церкви в Славську, Волосянці, Козьовій, Тухольці, Шульганівці, в Опірці, в Більчі, в Острові під Тернополем, в Угринові, в Тишківцях, Медині, в Полівцях, в Красносільці та інші. Він репрезентував до 90-их років минулого століття малярство Галичини.

Але нині помічаємо в малярстві Устияновича дилетанство і віє від нього холодом. Це, мабуть, тому, що він прийшов на світ не в свій час і був сином народу, який сам, живучи в невідрадних умовах, не зумів виховати мистця і своєю тупою байдужістю довів до того, що непересічний талант знівечився, а народ дозволив йому померти в забутті й досьогодні не здобувся на пам'ятник для нього. В наслідок галицьких культурних умовин, мусів талант Устияновича стати всебічним, а це відбилося на ньому. І так наші таланти або йшли на службу до чужих, або марно ниділи при щоденній праці на хліб насущний. І хоча К. Устиянович учився кілька років у Віденській академії мистецтва, опісля мусів заробляти малюванням церков і не міг думати про якусь окрему більшу роботу, хоч був талант і була охота. Талант його, який би він не був, не розвинувся і не міг як слід розвинутися з причини несприятливих йому обставин. Першою перешкодою уважають деякі мистці саму Віденську академію мистецтв, яка в часах К. Устияновича була вже заскорузла в клясицизмі і

Закінчення на ст. 4.

Пам'яті великої акторки Н. Лужницької

Ніна Лужницька

Наближається сороковий день від відходу у вічність сл.п. Ніни Лужницької, й мені, що не мав змоги відпровадити її до могили, треба спокутувати свій невольний гріх і написати те, що слід було сказати над її ще не остиглим тілом. Треба віддати борг вдячности за чарівні години, що їх дарувала мені й моєму поколінню ця чарівниця й прикраса української сцени.

Ніна Лужницька походила із волинського шляхетського роду Конашинських. Її батько о. Леонтій займав у тодішній архиепархії визначне місце інспектора т. зв. замкнених парафій. Був він одружений з Марією Лозинською, власницею села Сестратин, Дубнівського повіту, де й народилася Ніна 8-го лютого 1902 року. Після початкової освіти вступила до дівочого ліцею місцевої шляхти „Інститут ім. Марії Фйодоровної" в Житомирі. Захоплена українською революцією вступила до таємного підпільного гуртка молоді й з ним 21-го листопада 1920 року разом із армією УНР перейшла Збруч й попала у табір полонених у Ланьцуті, а згодом у Александрі Куявськім.

Там, у таборі, вона вперше зв'язалася з театральним мистецтвом. Стала членом т. зв. „Козацького театру" під режисурою Йосипа Мандзенка-Сірого. Після ліквідації таборів у 1922-23 роках перебралася до Львова, де стала членом „Української Бесіди", яким орудував славний режисер Олександер Загаров, а згодом Йосип Стадник. Одночасно з цим, вона включилася в ансамбль першої театральної школи в Галичині „Українська драматична школа", при Вищому музичному інституті ім. Лисенка" у Львові, яку вели відомий пост-модернист Микола Вороний та О. Загаров.

При цьому варто згадати, що коли в Східній Україні зародження професійного театру припало на кінець XVIII сторіччя, в Західній перші постійні театри були утворені в часі і після визвольних змагань (1919 в Чернівцях і 1921 року в Ужгороді). Зародком професійного театру був театр „Руської (потім Української) Бесіди", яка постала 1864 року й вела театральну діяльність.

Восени 1921 року театр став професійним, але не зумів стати постійним. Прийшла доба театрів мандрівних, серед яких визначилися Український народний театр ім. І.Тобілевича, який постав у 1929 році в Станиславові й в початках був під кермою М. Бенцаля і В. Блавацького, та Український молодий театр „Заграва", що постав 1933 року і був під кермою Блавацького. Цей театр записався в історії передусім поставою творів В. Стефаника „Земля", „Сини", „Злодій". У цих театрах працювала Ніна Лужницька до Другої світової війни, об'їхавши цілу Галичину, при чому вела у Львові театральні гуртки в Академічній гімназії та її філії.

Ніна Лужницька померла після довгої недуги 9-го березня 1984 року й була похована на цвинтарі Факс Чейс у Філядельфії. Залишила мужа д-ра Григора Лужницького, відомого вченого, літератора, драматурга й редактора, дійсного члена й заступника голови НТШ і колишнього професора історії української літератури Пенсильванійського університету у Філядельфії, та доньку Христину, за мужем Кульчицьку, й сина д-ра Олександра; обоє педагоги й громадські діячі.

Зі св.п. Ніною Лужницькою зв'язані мої найкращі спомини з першої третини мого життя, років гімназійних і студентських, коли весна тривала цілий Божий рік, а сонце світило двадцять чотири години на добу. Не дивлячись на скупі часі нової польської неволі, тим гіркішої, що прийшла вона після золотої, але якже короткої доби рідної державности, доля не щадила нам радощів, між якими першими були: Пласт, спорт і театр. Трудно описати, яку радість приводив наш мандрівний театр галицьким селам і містам, куди нерідко добивався він на дрбинчастих селянських возах. Вже довго перед приїздом ціла школа збирала дрібні, щоб було на квитки. А це була неабияка проблема, бо театр звичайно залишався багато днів. На той час різко гіршали оцінки шкільних завдань і не менше різко збільшувалося число пропущених шкільних годин.

На одній із вистав театру ім. І. Тобілевича, на переломі 20-30 років, я вперше побачив і мав змогу подивляти Н. Лужницьку і, за всіми нормами свого віку й вродженого романтизму, закохався в ній. Наше знайомство було, очевидно, одностороннє й платонічне: вона — на високій сцені, а я — у самому глухому кінці просторої залі.

Театр приносив нам не тільки мистецьку насолоду, але й зміцнював національне почуття та поширював знання історії. Адже яка третина репертуару була історична: давня козацька, чи ближча, стрілецька, включаючи інсценізацію творів В. Стефаника. Та не тільки тематично був наш тодішній героїчним. Було справжньою героїкою кочове життя й праця серед найважчих умов наших акторів. Їх труди й історичні заслуги для нашої культури та національної свідомости й активности заслуговують на сумлінного історика.

Театр мав для мене особливо притягаючу силу. З усіх шкільних предметів я найбільше любив літературу, українську й польську, в яких я, звичайно, мав найкращі оцінки в школі. Зокрема я любив поезію, і був час, коли моїм богом був Тичина, хоч як мало я розумів його. Мені давали на шкільних концертах деклямувати, а то й говорити промови. Я збирався студіювати літературу й тільки домашні недостатки завели мене до права. Як же радо я був би прилучився до мандрівної групи акторів, якби не батькова воля. Його рідний наймолодший брат (усіх було чотири) Василь, був адвокатом. Його в 1919 році замордувала польська солдатеска, й він бажав, щоб я заступив його в родині.

Не ставши актором, я засвідчував свою відданість театрові зв'язками з акторами та готуванням театральних рецензій. Деякі з них були надруковані в „Стрийській Думці", редактором якої був Альфред Козак, брат якого Едвард, славний ЕКО, поміщав у його газеті свої фейлетони, підписані „Ітакдальше". Один з них з наголовком „Дещо про театр" описував складні, не дуже моральні засоби гімназистів, щоб „шварцом" дістатися на вистави без коштовних квитків.

Невідмінними героями моїх рецензій були основник „Заграви" й її дуже злібний режисер і директор, Володимир Блавацький та Ніна Лужницька. Моя любов до неї не старілася й пережила гімназійні й студентські роки. Ось у згаданій газеті (ч. 51 з 18-го вересня 1935 року) я вичитав під моїм скороченим підписом про неї й її виступ у п'єсі „Маріюс" таке: „Лужницька передовсім дуже сердечна, безпосередня, справді жіноча. Коли усміхається — сміється публіка, коли жахнеться — публіка завмирає разом із нею. В її грі є щось, що зразу полонює глядачів без решти, а це „щось" дуже нагадує велику фільмову зірку Норму Шірер. Ми завжди високо цінили Лужницьку, як знамениту акторку, тож, може, це омана, але видається нам, що її талант останньо значно поглибився, що вона помітно доспіла: вона велика, справжня артистка, одна з передовиків галицької сцени. Про це нас зайвий раз впевнила її креація Фанні в п'єсі Паніоля „Маріюс". Недавно, оглядаючи чудовий фільм п.н. Фанні, оснований на тому самому творі, в якому дали свої чи не найкращі креації актори Моріс Шевальє, Чарлз Боєр і Леслі Карон, приходить думка; яку славу була б придбала св.п. Н. Лужницька, здобувши шлях до світового фільму.

Ця, мабуть, занадто ентузіястична оцінка „Маріюса" закінчувалася словами: „Заграва — це донедавна незнаний театрик, вчора — рівнорядний з театром ім. Тобілевича, сьогодні ж уже, без сумніву, найкращий наш театр. Віримо, що ні дотеперішні успіхи, ні стрийські дефіцити не спинять „Заграви" в поході вперед на ці вершини, на яких може станути, маючи такого режисера як Блавацький, та такі мистецькі сили, як ці, що їх об'єднує". Ця нерозважна рецензія, спонукана в значній мірі захопленням грою Лужницької, могла мене дорого коштувати. Незабаром після вистави „Заграви" прибув до Стрия театр ім. Тобілевича з успішною п'єсою „Дівчина з Маслосоюзу". Коли я зайшов за куртину щоб погратулювати акторам, музичний керівник театру, маестро Цісик, малощо не побив мене за деградацію його театру. Він мав право це зробити! І шкода, що не зробив. А так оминула мене нагода стати лицарем моєї Дульчинеї й потерпіти за неї.

Ярослав Падох

Напрям — Клівленд - Парма і Дітройт

Це є маршрут гостинних виступів, якими український танцювальний ансамбль „Волошки" з Філядельфії започаткує весняний сезон 1984 року, а з черги, це буде 13-ий рік безперервної праці і мистецької діяльности цього молодечого українського мистецького, динамічного ансамблю.

Останній сезон 1983 рік „Волошки" закінчили тріюмфальною гамою чотирьох концертів, а саме: 15-го і 16- липня 1983 року на великому Фестивалі Української Молоді на „Верховині" у Ґлен Спей, Н.Й.; 18-го липня на Українського Фестивалі в Айзенговер Парку на Лонг Айленді Н.Й., та 10-го грудня — самостійний концерт в Кесвік Театрі, в Ґленсайді, Па. Крім того, „Волошкі" мали ряд менших виступів переважно в американських університетах та інших науково-виховних і суспільно громадських інституціях.

Кожний виступ був успішним тріюмфом показу неперевершеної краси, українського танцювального мистецтва, а „Волошки" здобували все більше і більше теплих кутків у серцях українського і чужого глядача. Тому не дивно, що в загальній оцінці мистецьких критиків і діячів української культури, ансамбль „Волошки" займає передове місце в українському танцювальному мистецтві поза межами України.

Після довгої інтенсивної підготовки мистецькі керівники ансамблю Софія Януш і Олександер Граур, оформили оновлений репертуар на 1984 рік, в програмі якого бачимо твори визначних українських хореографів як Рома Прийма-Богачевська, Микола Жуковин, Павло Тарас, Маркіян Комічак, Зоя Граур-Корсунь, Павло Вірський і інші.

Українські громади в Клівленді-Парма 12-го травня, а в Дітройті 13-го травня ц.р. будуть мати нагоду побачити і полюбуватись чаром краси багатенного репертуару танців і чудових костюмів, які репрезентують різні частини України, у високомистецькому виконанні молодих, життєрадісних, всеусміхнених симпатичних й динамічних танцюристів ансамблю „Волошки" з Філядельфії".

Т.К.

Конференція „Саскtанець"

Пленарна сесія „Саскtанця"

Представники 27-ми українських танцювальних груп із Саскачевану, зійшлися 24-го і 25-го березня ц. р. в Саскатуні, щоб обговорити їхні спільні бажання і накреслити конкретні пляни на майбутнє. Учасники вирішили створити провінційну танцювальну раду і видати „Вісник", котрий мав би займатися загальними інтересами українських танцювальних груп. „Саскtанець" був зорганізований Провінційною Радою Комітету Українців Канади, з допомогою відділу багатокультурности секретаря стейту.

Учасники конференції обговорили загальні, головні їхні потреби, наприклад, потребу точних і правильних даних про українські народні танці, хореографію, народний стрій та етнографію в англійській мові; центру для поширення потрібних інформацій; обіжника, конференцій і систематичного підходу до виховання інструкторів народного танцю. Учасники також надали особливого значення потребі освідомлення танцюристів про різні аспекти української культури.

Олександра Пріць, Ким Нагачевська, Андрій Макух й Ірка Балан звітували про стан українського танцю в західньоканадських провінціях. Існують там приблизно 180 груп — 12 в Британській Колюмбії, 80 в Альберті, 50 в Саскачевані, 40 в Манітобі. На протязі минулих 10 років ці групи гарно розвивалися і сьогодні являються важливою частиною майже кожної активної української громади.

Д-р Роман Петришин з Едмонтому підкреслив ці думки в своїй промові на бенкеті під час конференції. До того д-р Р. Петришин пропонував кілька конкретних засобів, котрими танцювальні групи могли б поширювати їхню працю в майбутньому, а головно нав'язання контактів поміж собою через провінційні організації, обіжники тощо.

На бенкеті були представники міста Саскатуну — радник Дейлей з дружиною, посол до провінційної легіслятури пані Ґей з чоловіком Андрій Ноґ від департаменту секретаря стейту в Релжайні. Всі коротко промовляли, висловлюючи своє зацікавлення і радість з приводу цієї конференції та бажали дальших успіхів на полі українського танцювального мистецтва.

Під час конференції, в результаті дискусії, був вибраний комітет, котрий займеться підготовкою для зорганізування провінційної танцювальної ради. Були також вибрані представники з-поміж присутніх учасників, які займуться виданням обіжника; вибрано також трьох співредакторів — Барбара Гулька з Прісвілл, Мерл Максимюк з Йорктону й Орися Скеґар з Теодору, Саскачеван.

Голова Провінційної Ради КУК Саскачевану д-р Дмитро Ціпивник, висловив своє задоволення з успішного відбуття конференції та підкреслив, що такі конференції мають велике інформативне значення для української спільноти в Саскачевані.

Л. Вовк

У 40-ий день смерти св. п. І. Бойцун-Скочдополь

Несподівано появився у „Свободі" некролог. Відійшла у вічний спокій наша найдорожча, незабутня учителька і опікунка кляси української дівочої гімназії У.П.Т. „Рідна Школа" в Станиславові, наша Орися Бойцун-Скочдополь, яка в останньому часі проживала в Гартфорді, Кон.

Як сьогодні, стоїть мені перед очима струнка висока постать молодої синьоокої учительки, яка, хоч і була строга й уміла кожночасно вдержати дисципліну буйних гімназисток, зуміла бути рівночасно нашою найкращою приятелькою й наче б другою мамою на терені гімназійних будинків. Колишня пластунка, вона дипломатично передавала нам ідеї пластової організації, яка в ті часи уже була легально заборонена. Вона поруч із своїми педагогічними обов'язками впоювала в нас любов до всього, що українське, та святе почування обов'язку працювати для поневоленої України, де б нас доля не занесла.

Розкинула нас воєнна хуртовина по усіх закутках світу, декількох із нас, гімназисток й учениць пані Орисі, кинула до З'єднаних Стейтів Америки. Слова й заповіт молодої тоді ще учительки запали у душі молодих тоді учениць гімназії на вулиці Липовій у Станиславові. Усі вони громадсько діяльні й працюють для добра української справи, кожна по своїм можливостям, пам'ятаючи обіцянку своїй учительці: „Пам'ятай, що ти дочка українського народу!"

Спогад про нашу дорогу учительку залишиться у нас назавжди, бо вона кристалізувала наші душі й гартувала наші характери своїм зрозумінням, своєю ніжною любов'ю, ведучи нас за руку від 1-ої до 8-ої кляси гімназії „Рідна Школа".

Нехай ця згадка улегшить смуток єдиної донечки нашої дорогої учительки Уляни Скочдополь - Гринь, а наш скромний даток для культурної станиці у вільному світі — Українського Музею в Ню Йорку — 350 дол. хай буде доказом нашої пошани й вдячности для покійної пані Орисі, за все те, що вона зуміла впоїти в наші молодечі серця.

За всіх нижче п'яданих товаришок-гімназисток

Марія Крамарчук

Анастазія Смеречинська, Марія Висоцька-Крамарчук, Лідія Мойсеович-Гладка, Марта Гаврищак-Ярош, Ірена Базюк-Волосенко, Ростислава Остапчук Стеців, Мирослава Смеречинська-Приймак, Марійка Возьна-Савчак, Зеновія Самотулка-Ковальська, Ірена Ганушевська-Руснак, Ірена Рубель-Сигалів, Оля Люхнич-Ганушевська, Ярослава Томашівська-Крижановська, Марта Вальницька-Цимбаліста, Євгенія Мосора-Ратич, Ірена Томашівська-Висоцька.

У КОПАЛЬНЯНИХ ОКОЛИЦЯХ Пенсильванії біля містечка Лувеллин, згинуло в неділю, 30-го квітня ц. р., шестеро молодих людей, коли автомобіль, в якому вони їхали впав в яму глибиною 70 футів. Яма повстала із давно залишеної вже копальні вугілля.

В СТЕЙТІ НЮ ЙОРК розглядають закон, який не дозволятиме змушувати нікого до відходу на пенсію з уваги на його вік.

В НЮ ДЖЕРЗІ СТВЕРДЖЕНО, що є в бюджеті надвишка на 122 мільйони долярів з реальностевих податків. З того приводу губернатор Томас Кейн проголосив, що більшість тих грошей він хоче повернути домовласникам, які не заробляють більше як 60,000 дол. річно. Цей проєкт республіканського губернатора мусить затвердити демократична легіслятура.

Замість квітів на свіжі могили

бл. п. Володимири Рубель

і

бл. п. Марії Кузик

складаю 50.00 долярів на ВИХОВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ у Бразилії.

ЛЮБА ЛАПИЧАК

У СОРОКДЕННЯ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

БОГДАНА ЗОРИЧА

була відслужена

в дні 25-го квітня 1984 р. за вічний спокій душі Покійного

СВЯТА ЛІТУРГІЯ і ПАНАХИДА

в Свято-Миколаївській церкві в Торонто, Канада

Просимо Друзів і Знайомих згадуючи Покійного в своїх молитвах.

Сповнені глибоким смутком:

ЯРОСЛАВА — дружина
ХРИСТИНА і КВІТКА — доньки з родинами

В П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ПЕРЕХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п. мґр. прав

Дениса А. Несторовича

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в понеділок, 14-го травня ц. р., о год. 9-ій ранку в церкві св. Йосафата, Воррен, Миш.

Просимо про молитву за спокій Його душі.

Дружина ОЛЬГА з дітьми й внуками

У глибокому смутку повідомляємо Українську Громаду, що дня 26-го квітня 1984 р. відійшла у Вічність

бл. п. д-р

ТАМАРА ПАНЧАК

з дому РОСТЕНКО

ПАНАХИДУ відправлено в п'ятницю, 27-го квітня 1984 р. в похоронному заведенню С. Бугая у Гемтремк, Миш.

ПОХОРОН відбувся у суботу, 28-го квітня 1984 р. з УАП Церкви св. Андрія в Дітройті на цвинтарі Еверґрін в Дітройті, Миш.

Родині Покійної складаємо сердечні співчуття.

Члени Мишіґенського Відділу Українського Лікарського Товариства Північної Америки

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

З правдивим жалем повідомляємо, що 25-го квітня 1984 р., несподівано, в наслідок серцевого удару помер на 64-му році життя

бл. п. д-р

Іван Лисяк-Рудницький

професор історії в Альбертському Університеті в Едмонтоні в Канаді, дійсний член НТШ.

Достойній Дружині, Пані Александрі Черненко Лисяк-Рудницькій, письменниці, складаємо сердечне співчуття.

УПРАВА

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

із сумом повідомляє, що 25-го квітня 1984 р., на 64-му році життя, упокоївся

бл. п. доктор

Іван Лисяк-Рудницький

професор історії Альбертського Університету в Едмонтоні і дійсний член УВАН.

УПРАВА УВАН у США висловлює глибоке співчуття Родині Покійного.

Життя...

(Продовження зі стор. 2)

сліпа на реальні прояви життя. Тому — на їх думку — з цієї академії виніс мистець наш лише шаблон наломлювання сюжетів до академічної пози, доказом чого був би його найкращий твір „Мойсей". Наше суспільство ще не засвоїло було собі мистецької культури й це було нещастям для таланту К. Устияновича. А далі, перебування майже все життя на провінції стало для талановитого мистця повільним духовим завмиранням. Не мав він сприятливих умовин для розвитку своїх здібностей також у родині. Важкі матеріяльні обставини знівечили його талант. Що вони були дуже важкі, свідоцтво дав Тит Ревакович, який каже у своїх споминах про К. Устияновича, що він у Відні хотів зачадити себе на смерть, бо голодував і не мав з чого жити. А далі, на малярській творчості К. Устияновича відбилася недостача традиції малярської, те що він у нас був перший.

ПЕНТАГОН НАМАГАЄТЬСЯ зліквідувати контроверсійну справу смерти ген. Роберта М. Бонда, який загинув в летунській катастрофі в Неваді, випробовуючи новий тип військового джета. Деякі поінформовані особи кажуть, що йшлося про випробування нового совєтського джета типу МІГ-23, який був закуплений Пентагоном в Єгипті. Секретар Департаменту оборони Каспар Вайнбергер заперечив ці інформації, кажучи, що йшлося про новий тип американського модерного літака, дотепер, засекреченого, який почали щойно випробовувати на військовій базі в Неваді.

ПОВІТОВИЙ СУДДЯ Вілліям Раттер у Маямі, Фльорида, вирішить незабаром чи інформації з бадання тіла Дейвида Кеннеді, якого було знайдено мертвим в одному з готелів Фльориди, будуть передані засобам масової інформації чи залишаться таємницею прокуратури стейту. Агентство Юнайтед Пресс Інтернешенел інформує, що під час лябораторійних дослідів в тілі було знайдено велику дозу кокаїни і середнику від болів демероль, а крім того поліція знайшла наркотики в кімнаті готелю, де мешкав 28-річний син покійного сенатора Роберта Кеннеді.

Дж. Гелмс...

Закінчення зі ст. 1.

мо, пов'язують з правими терористичними групами і „бригадами смерти" на конті якого є чимало ексжекуцій.

Сен. Дж. Гелмс написав до Президента листа з вимогою змусити Т. Пікерінга до резигнації, бо, мовляв, він діяв незгідно із статусом дипломата ЗСА і підтримував тільки одного поміркованого демократа Дурте, що можна закваліфікувати як вмішування ЗСА у внутрішні справи закордонної країни.

Після цього листа і відкритої заяви Гелмса Державний департамент зайняв досить гостре становище, заявляючи, що Уряд ЗСА в ніякому разі не вмішувався до перебігу виборів в Ель Сальвадорі. При тому виявилася дещо загадкова справа. Першим, хто виніс цю справу на денне світло був Гуго Баррера, який кандидував на віцепрезидента на листі Р. Д'Обуіссона. Він опублікував копію листа висланого Дж. Гелмсом до Президента. Тепер стає загадковим чи Гелмс сам вислав йому копію, чи вона попала до рук правих сальвадорців з вашінгтонських кіл. Політичні спостерігачі кажуть, що афера Пікерінг-Гелмс набере ширшого розголосу, особливо як справу розпічне перевіряти Федеральне Бюро Інвестигацій.

Черговий випуск дебютанток у Нюарку

Дебютантки зі своїми ескортами, стоять (зліва): Ляриса Ворох і Маркіян Черник; Христя Гивель і Роман Граб; Татіяна Івасечко і Тарас Кігічак; Миколая Савицька і Андрій Андріюк; Соня Стеткевич і Богдан Іскало; Александра Граб і Петро Хархаліс; Ляриса Презимірська і Євген Турянський; Дарія Димитрі і Андрій Кучинський; Ліда Білинська і Марко Коритко; Наталка Гаврилюк і Андрій Менцінський; Христина Стеранка і Андрій Ганкевич.

„Цвіт України і краса" — це початкові слова пластового гимну, але ці слова можна застосувати також і до одинадцятьох дебютанток, презентація яких відбулася на традиційних Вечерницях станиці в Нюарку, Н. Дж., у суботу, 28-го січня ц.р., у „Клаб Наваго Менор" в Ірвінгтоні. Як відомо ці Вечерниці вже 20 років влаштовує місцевий Кружок Пластприяту.

Цього року велика більшість дебютанток — це членкині гуртка „Маки" із 44-го Куреня УПЮ ім Оксани Джеджори в Нюарку, але між цими одинадцятьма красунями були теж дві юначки з інших пластових станиць — з Пассейку, Н. Дж., та Кергонксону, Н.Й.

Вечерниці, на яких грала відома оркестра „Темпо" під керівництвом Іринея Коваля, розпочалися влучно підібраною до назви гуртка піснею „Червоні маки".

Відтак „Оксана" (Зірка) Боднар, теперішня голова Кружка Пластприяту, привітала дебютанток з їхнім офіційним вступом у ряди дорослої української громади і погратулювала їм за їхні успіхи в науці в щоденних і українознавчих школах, як і за успіхи в пластовій діяльності. Вона привітала також батьків дебютанток і численних гостей, які вщерть заповнили велику залю „Клаб Наваго".

Тоді пл.сен. Юрій Дац, Л. Ч., голова місцевої Станичної Ради, представив публіці дебютанток і їхніх ескортів, які, між інших, є також всі членами Пласту. Дебютантки в білих сукнях і з китицями квітів у руках та їхні ескорти сходили по сходах з балькону, а пл. сен. Дац подав інформації про їхню освіту, пластову та іншу многогранну діяльність. Він представив присутнім наступних дебютанток і їхніх ескортів: Ліду Анну Білинську і Марка Коритка; Ларису Ворох і Маркіяна Черника; Наталку-Марію Гаврилюк та Андрія Менцінського; Христю Марію Гивель і Романа Граба; Александру Марію Граб і Петра Хархаліса; Дарію Димитрі й Андрія Кучинського; Татяну Івасечко і Тараса Кігачака; Лярису Презимірську та Євгена Турянського; Миколаю Мотрю Савицьку та Андрія Андріюка; Христину Мотрю Стеранку та Андрія Ганкевича; Соню Зоряну Стеткевич і Богдана Іскала.

Потім під оплески присутніх і звуки оркестри, дебютантки та їхні ескорти обійшли танцювальну площадку, а тоді молоді протанцювали перший танець забави, вальс. Відтак батьки дебютанток танцювали зі своїми дочками, а ескорти з матерями дебютанток.

Отець Михайло Кучмяк, парох української католицької церкви Івана Хрестителя, та о. Іван Наконечний, настоятель української православної церкви Святого Вознесення, провели молитву в намірені дебютанток, їхніх батьків та всіх присутніх.

Після цієї врочистої хвилини відбулася вечеря та продовжувалася забава під звуки оркестри „Темпо".

Під час перерви у забаві Олександра Граб, в імені усіх дебютанток, подякувала батькам за безмірну любов, опіку та виховання, як теж склала подяку пластовим провідникам, зокрема гуртовій виховниці ст. пл. Лілі Мостовій та зв'язковій пл. сен. Божені Плянській за працю з гуртом „Маки". Подякувала вона гакож членам організаційного комітету цих Вечерниць, а саме: голові Пластприяту Оксані Боднар, імпрезовій референтці Галині Стецурі, Марті Савицької за проведення проб церемонії дебюту і за вивчення деяких танців, і Галині Семчишин за проєктування і виконання декорацій на ці Вечерниці.

Відтак члени Комітету цьогорічних Вечерниць повідомили, що наступні традиційні Карнавалові Вечерниці Пластової станиці в Нюарку з репрезентацією дебютанток відбудуться у суботу, 26-го січня 1985 року, у великій залі готелю „Парсиппані Гилтон" у Парсиппані, Н.Дж. Якщо юначки з інших Пластових станиць бажали б дебютувати на тих Вечерницях, то Комітет прохає звертатися в тій справі до Оксани Боднар, телефонуючи на число (201) 763-3105.

Цьогорічні пластові Вечерниці пройшли з великим успіхом і ще довго після того, як оркестра „Темпо" відіграла останній танець, велика частина публіки не хотіла залишати залю, бажаючи продовжити весело проведений час на цьому дебюті. Та це й не диво, бо всі вечерниці Пластової станиці Нюарку впродовж останніх 26-ох років завжди втішалися великою популярністю. Є всі підстави думати, що і Вечерниці в січні 1985 року, знову з репрезентацією дебютанток матимуть такий же успіх, як усі попередні.

В.Т.

Націоналізм...

(Закінчення зі ст. 2)

нополізує той принадний для народу концепт „націоналіст" і спотворює його історичний сенс, придаючи йому значення ідеології, ім'я якої забуто вже в країні, де вона понад 60 літ народилась і відумерла. Нема якогось іншого націоналізму „тепер" як „колись". Він у нас один — єдиний, той Шевченків, як тому сто літ так і нині. А історія змете з нього те, що в той концепт навіяло лихоліття двох політичних невдач — 1917-1920 та 1939-1945 років та приверне концептові українського націоналізму його рідний зміст. Націоналістами будемо називатись тоді всі, кому дорога незалежна Україна, і хто за неї в такий чи інший спосіб змагається, а не тільки деякі.